

5. Shabanova YU.O. Systemnyy pidkhd u vyshchiy shkoli : pidr. dlya stud. mahistratury / YU.O. Shabanova ; Nats. hirn. un-t. – Dnipropetrovs'k : NHU, 2014. – 120 s.

Чжу Чжень. Основные подходы к формированию слуховых представлений будущих учителей музыкального искусства

В статье раскрыты научные подходы к формированию слуховых представлений студентов факультетов искусств педагогических университетов. Раскрыто значение системно-целостного, синергетического, аксиологического подходов. Выделены значения основных подходов к художественному обучению, обеспечивают наличие соответствующих связей и отношений между обозначенными элементами, способствуют комплексности вокально-хорового обучения будущих учителей музыкального искусства и нацеливают их на целостный певческий развитие школьников.

Ключевые слова: будущий учитель музыкального искусства, научные подходы, слуховые представления, вокально-хоровое обучение.

Zhu Zhen. Basic approaches to the formation of auditory representations of future teachers of musical art

The article reveals the scientific approaches to the formation of auditory representations of students of the faculties of the arts of pedagogical universities. The importance of system-integral, synergetic, axiological approaches is revealed. The values of the main approaches to artistic learning are singled out, they ensure the existence of appropriate links and relations between the designated elements, contribute to the complexity of the vocal-choral education of future teachers of musical art and focus them on the holistic singing development of schoolchildren.

Key words: future teacher of musical art, scientific approaches, auditory representations, vocal-choral education.

Стаття надійшла до редколегії 11.05.2018

УДК 378.34.016:78

Лариса ЧИНЧЕВА

*доцент кафедри теорії та методики музичної освіти,
хорового співу і диригування факультету мистецтв
імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова, м. Київ, Україна*

**ПОЕТАПНА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ
ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ У ПРОЦЕСІ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

У статті розглядається поетапна методика диригентсько-хорової компетентності, здійснено аналіз результатів проведення констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи щодо стану сформованості диригентсько-хорової компетентності майбутнього вчителя музики у процесі педагогічної практики.

Ключові слова: диригентсько-хорова компетентність, діагностика, педагогічна практика.

Теоретична розробленість досліджуваної проблеми й результати діагностичного етапу експерименту зумовили необхідність розробки експериментальної методики формування диригентсько-хорової компетентності майбутнього вчителя музики у процесі педагогічної практики. Впровадження експериментальної методики здійснювалось у кілька етапів, кожен з яких був націлений на формування одного з компонентів: мотиваційно-цілеспрямованого, когнітивно-фахового, діяльно-репродуктивного, творчо-рефлексивного.

Методичний матеріал першого – мотиваційно-організаційного етапу був спрямований на оптимізацію процесу адаптації й забезпечення організації психологічної готовності студентів до навчання. Мета першого етапу полягала у формуванні інтересу студентів до багатоголосного співу, позитивного ставлення до роботи з хоровими колективами, бажання долати труднощі вербального і комунікативного характеру, обумовлене мотивацію до фахового самовдосконалення. У кінцевому результаті досягнення такої мети

сприяло зміцненню особисто значимих мотивів студентів для активізації спонукальних чинників й виробленню орієнтаційних уявлень щодо системи диригентсько-хорової підготовки майбутніх учителів музики у ВНЗ.

Другий – *технологічно-продуктивний*, і третій – *ціннісно-саморегулятивний* етапи забезпечували паралельне формування двох компонентів: когнітивно-фахового та діяльнісно-репродуктивного, спрямованих на засвоєння студентами системи фахових знань, умінь і навичок. Такий підхід у розробці експериментальної методики унеможлиблює появи у студентів формалізму отриманих знань. Адже знання щодо методики формування диригентсько-хорової компетентності носять глибинний характер, саме на їх основі формуються уміння і навички, необхідні у роботі з хором. Даний етап озброює студентів системою методологічних знань і категорій, у подальшому в них формується здатність самостійно добувати нові знання і раціонально навчатися.

Мета технологічно-продуктивного етапу полягала у засвоєнні студентами музично-теоретичних і фахових знань у сфері диригентсько-хорового мистецтва, розвитку операцій дискурсивного (словесно-абстрактного) мислення, комунікативних умінь й вольових якостей у роботі з хором. Ціннісно-саморегулятивний етап спрямовувався на формування й доведення до автоматизму виконавських вокальних, інструментальних і диригентсько-хорових навичок, необхідних для успішного керівництва хоровими колективами. На цьому етапі студенти поступово оволодівали й практично відпрацьовували основні моменти репетиційної роботи над вивченням хорового твору з реальним хоровим колективом (від осягнення партитури твору до його виконання). Саме у процесі практичної роботи майбутні учителі музики мали можливість застосовувати набуті методичні знання, удосконалювати навички вербального й невербального спілкування, усвідомлювати реальний стан сформованості своїх виконавських і управлінських умінь.

Заключний етап експериментальної методики, *усвідомлено-творчий*, був спрямований на осягнення власної готовності до роботи хоровими колективами: формування у студентів здатності до усвідомлення диригентсько-хорової діяльності, оригінальності у моделюванні й театралізації художніх образів хорових творів, особистісної потреби творчої самореалізації у роботі з хоровим колективом у процесі педагогічної практики. Мета заключного етапу передбачала стимулювання студентів до проявів самостійності, творчої активності й ініціативності у роботі з дитячим хоро-

вим колективом, лідерських та менеджерських якостей в організації позакласної роботи.

Необхідно зазначити, що усі етапи експериментальної методики формування диригентсько-хорової компетентності майбутнього вчителя музики у процесі педагогічної практики передбачали інтеграцію трьох основних напрямків диригентсько-хорової підготовки студентів: теоретичного, практичного й методичного. Їх взаємозв'язок обумовлений змістом дисциплін психолого-педагогічного, музично-теоретичного, диригентсько-хорового, інструментального циклів й творчим характером самої диригентсько-хорової діяльності вчителя музики.

Концептуальними у розробці змісту експериментальної методики стали погляди сучасних вітчизняних (Л. Василенко, О. Єременко, А. Козир, В. Орлов, О. Отич, Г. Падалка, О. Ростовський, З. Софроній, І. Топчієва, О. Щолокова, Д. Юникта ін.) і зарубіжних науковців-педагогів (Р. Аліксандер, Д. Макінтур, П. Хьорст та ін.), які у своїх працях актуалізують необхідність створення такої педагогічної системи у вищих навчальних закладах, де однією із пріоритетних ланок фахової підготовки майбутніх учителів музики стає педагогічна практика. Набуті студентами у процесі фахової підготовки навички диригентсько-хорової роботи повинні удосконалюватися безпосередньо у роботі з реальними дитячими хоровими колективами. Така практична діяльність є наскрізним стрижнем на усіх етапах експериментальної методики.

Дослідно-експериментальна робота включала проведення серії діагностичних зрізів: проміжних (після кожного етапу формувального експерименту) і контрольних (після проведення усієї експериментальної роботи). Для уточнення вихідних даних сформованості диригентсько-хорової компетентності майбутнього вчителя музики у процесі педагогічної практики обох досліджуваних груп (ЕГ та КГ) на початку формувального експерименту був проведений додатковий діагностичний експеримент за розробленою методикою констатувального експерименту.

Можемо зробити висновок, що у студентів контрольної групи результати виявились дещо вищими. Тому для участі у формувальному експерименті були залучені студенти експериментальної групи. Результати даного дослідження, зокрема показників ЕГ, співпали із даними констатувального експерименту, що тільки підтвердило необхідність впровадження експериментальної методики у процес диригентсько-хорової підготовки іноземних (китайських) студентів – майбутніх учителів музики.

Перший етап формувального експерименту, *мотиваційно-організаційний*, охоплював навчання студентів у V семестрі. На даному етапі навчальний план фахової підготовки передбачав вивчення предметів «Теорії та методики музичного навчання», «Хорового диригування», «Постановки голосу», «Хорового класу», «Хорознавства», а також залучення до проходження двотижневої педагогічної шкільної практики. Увесь спектр фахових дисциплін й додаткові експериментальні заходи спрямовувались на формування особистісної мотивації студентів, пізнавального інтересу й психологічної готовності до роботи з хоровим колективом, оволодіння навичками самовиховання й самовдосконалення фахової діяльності.

З метою прояву інтересу до диригентсько-хорового навчання зі студентами експериментальної групи було проведено ряд педагогічних бесід і диспутів, у результаті яких було обговорено основні питання: «Сутність диригентсько-хорової підготовки та її завдання»; «Специфіка системи диригентсько-хорової підготовки у педагогічних ВНЗ», «Сучасні вимоги до диригентсько-хорової підготовки в Україні», «Елементи інтеграції навчальних дисциплін, що забезпечують формування необхідних диригентсько-хорових навичок», «Роль особисто-ціннісних якостей вчителя музики в успішному керівництві хоровим колективом» та інше.

Необхідно зазначити, що до кожної наступної бесіди, студенти попередньо готувались. Так, вони мали можливість обговорювати ті дискусійні питання диригентсько-хорової підготовки, які їх дійсно цікавили. У ході таких бесід експериментатор мав можливість вияснити основні труднощі спільного характеру, з якими зустрічаються студенти під час навчання у ВНЗ, а також індивідуальні проблеми кожного досліджуваного.

З метою формування особистісної вмотивованості студенти долучались до самостійної дослідно-пошукової роботи. На даному етапі використовувались аналітико-пошуковий метод й сучасні інформаційні методи навчання: медіа- та інтернет-методи. Дослідницькі завдання полягали в пошуку студентами у ЗМІ та Інтернет-ресурсах відеозаписів концертних виступів хорових колективів та вокальних гуртів. На практичних заняттях «Хорознавства» студенти експериментальної групи представляли власні відео-добірки концертних виступів хорових колективів та вокальних гуртів. Методом спільного аналізу досліджувані детально вивчали виступ кожного з них. Застосовуючи інтерактивні методи навчання: бесіди, диспути, діалоги, дискусії, визначались вид і тип колективу, приблизна кількість учасників, адекват-

ність репертуару віковим і виконавським можливостям хору. У процесі спільного аналізу зверталась увага на стрій, тембральний, ритмічний і динамічний ансамблі, сценічну майстерність і артистизм хористів, оригінальність творчої інтерпретації, дії, поведінку, зовнішній вигляд керівника хорового колективу.

Для підкріплення особистісної вмотивованості студентів й формування диригентсько-хорової компетентності, у зміст курсу «Теорії та методики музичного навчання» на мотиваційно-організаційному етапі була введена імпровізаційна гра «Член журі хорового конкурсу». Методика гри передбачала долучення студентів до відвідування й висвітлення концертних виступів хорових колективів та вокальних гуртів на звітних концертах загальноосвітніх і спеціалізованих шкіл, хорових фестивалів та конкурсів. Особисте занурення у атмосферу живого хорового дійства, власна присутність у глядацькій залі, споглядання виступів хорових колективів на сцені й водночас можливість спілкування з дітьми й керівниками хорів за кулісами, – все це значно активізувало студентів. За результатами такого огляду, студенти готували оціночні мультимедійні презентації хорових виступів, у яких наочно, із застосуванням аудіо та відеоматеріалів й власного вербального озвучування, висвітлювали мистецьку діяльність хорових колективів та вокальних гуртів. Оцінювання презентацій здійснювалось у ході колективних обговорень.

У результаті виконання пошукових завдань, які вимагали від студентів активного залучення в іпостасі членів журі, студенти почали проявляти інтерес до диригентсько-хорової роботи. Під час індивідуальних інтерв'ювань досліджувані висловлювали думки про те, що не всі виступи хорових колективів та вокальних гуртів як на відеодобірках, так і у фестивалів-конкурсах, були бездоганними. Тому не потрібно боятися допускати помилок у роботі з хоровим колективом. Водночас, більшість досліджуваних зізнавались у тому, що мають досить «розмиті» уявлення стосовно того, як можна досягти майстерності у роботі з хором.

Для формування уявлень про специфіку роботи вчителів музики з хоровими колективами, студенти експериментальної групи долучались до спостережень за репетиційним процесом. Такі спостереження були систематичними, системними, розгорнутими у часі, мали спеціально розроблений план й фіксувались у «Нотатках».

Крім хорових репетицій вчителів музики ЗНЗ, які відбувались у процесі проходження двотижневої шкільної практики, студенти долучались до

спостережень і аналізу роботи керівників хорових колективів спеціальних навчальних закладів (дитячих музичних шкіл). Таким чином студенти мали змогу вивчати зміст навчального матеріалу, записувати на відео, аналізувати і запам'ятовувати дієві прийоми й методи роботи з хором, ознайомлюватися із палітрою репетиційних жестів практикуючих диригентів – керівників творчих колективів. Методом перехресних педагогічних спостережень, досліджували не лише ознайомлювалися з методами репетиційної роботи, але й порівнювали їх, відбираючи для себе арсенал найефективніших.

Тривалі перехресні педагогічні спостереження студентів за репетиційним процесом як досвідчених керівників хорових колективів, так і вчителів-початківців показали, що досліджувані: а) почали більш вільно орієнтуватися у новому репертуарному матеріалі, оскільки набули досвід фахового аналізу й оцінювання; б) значно розширили свій репертуарний запас й уявлення про творчість композиторів для дітей; в) почали усвідомлено і з більшим інтересом ставитися до роботи над шкільним репертуаром; г) навчилися свідомо ставити педагогічні завдання і знаходили відповідні методичні прийоми і репертуарні рішення; д) виявили стійкий інтерес до пошуку і вивчення хорових творів з творчими колективами.

Однією із дієвих форм мотиваційно-організаційного етапу стало створення «Арт-лабораторії», яка була організована з ініціативи студентів експериментальної групи й діяла протягом усього періоду формувального експерименту, більш систематично – під час проходження педагогічної практики (V і VIII семестри). У роботі «Арт-лабораторії» брали участь студенти-практиканти, вчителі музики, а також методисти педагогічної практики. Мета впровадження арт-лабораторії полягала в узагальненні й систематизації отриманої інформації, наданні методичної допомоги студентам експериментальної групи.

Після проведення педагогічних бесід і диспутів, аналізу відео-добірок і мультимедійних арт-презентацій, перехресних спостережень репетиційної роботи керівників хорових колективів, у рамках функціонування «Арт-лабораторії» були проведені практичні семінари. Їх зміст передбачав обговорення наступних мінітем: «Погляд очима сучасного вчителя музики як керівника хорового колективу», «Компетенції керівника хору», «Специфіка репетиційної роботи з дитячим хором», «Творче спілкування з хоровим колективом», «Емпатійні якості вчителя музики», «Творчість керівника хорового колективу», «Самооцінка організаційної готовності роботи з хоровим колективом».

Обговорення міні-тем мало проблемний характер, який вирішувався за допомогою впровадження творчо-психологічного тренінгу методом дискусії. Даний метод дискусії був впроваджений з метою подолання психологічного бар'єру студентів у спілкуванні та оволодіння мистецтвом перемагати у дискусіях. На даному етапі експерименту, студенти усвідомили основні правила ведення дискусії.

Введення міні-тем мало на меті сформувати у студентів образ «Ідеального керівника хорового колективу». Використання імітаційного моделювання спрямованого на ідентифікацію студента з образом «Ідеального керівника хорового колективу» (або реальної людини, що відповідає зазначеному образу), відтворення його поведінки та дій у запропонованих обставинах сприяло окресленню та теоретичному обґрунтуванню ідеального професійного «Я-образу».

У ході самоаналізу власного потенціалу щодо керівництва хоровим колективом, більшість студентів експериментальної групи виявили у себе недостатньо сформований арсенал диригентсько-хорових, вербальних навичок спілкування, низький рівень знань з методики роботи з хором, а також проблеми особистісного характеру, пов'язані з невпевненістю у власних силах, невмінням досягати намічених цілей, обумовлених слабкою вольовою сферою. Суперечність між реальним та необхідним рівнем сформованості диригентсько-хорової компетентності, спонукала студентів до усвідомлення необхідності самовдосконалення фахової підготовки.

Для збагачення вербального тезаурусу й позбавлення мовленнєвого бар'єру у спілкуванні, зі студентами експериментальної групи були проведені «Хорові вечори». Студенти ознайомлювалися із зразками дитячого фольклору: скоромовками, забавлянками, закличками, примовками, лічилками, колисковими, звуконаслідуваннями; творами для дітей відомих поетів (Т. Шевченка, О. Пушкіна, Л. Українки, М. Рильського); дитячими піснями композиторів (М. Леонтовича, М. Лисенка, Л. Ревуцького, Я. Спелого, К. Стеценка, В. Верховинця); творами сучасних композиторів (І. Шамо, П. Майбороди, А. Філіпенка, Б. Фільц, Л. Горової, М. Підгірянки та ін.); дитячими операми М. Лисенка, К. Стеценка, М. Чопик.

Самовдосконалення фахової діяльності потребує сформованості вольової сфери – впевненості, ініціативи, зусиль, спрямованих на подолання власних недоліків, труднощів фахового удосконалення і може розглядатись у зв'язку з цим як спосіб спеціального розвитку вольових якостей особистості. Для самовдосконалення необхідне ясне усвідомлення своїх індивідуальних особливостей,

бажання удосконалювати власну особистість та певна програма дій.

Для цього студенти за допомогою викладачів хорового диригування долучалися до виконання методики «план-проспект» – розробки розгорнутої «Програми фахових досягнень», спрямованої на формування умінь ставити перед собою цілі і досягати їх. Зміст розробленої програми обумовлений специфікою формувальної методики й термінами впровадження у процес диригентсько-хорової підготовки студентів експериментальної групи.

Самоорганізація є невід'ємною частиною навчально-виховної роботи у ВНЗ і забезпечує розвиток усього комплексу професійно значимих вольових якостей. Навички самовиховання і самоорганізації дають можливість безперервно продовжувати вольову підготовку протягом усього життя, так як зберігаються і після закінчення ВНЗ. Самовиховання тісно пов'язане з волею і навпаки, без розвинутої волі неможливе ефективне самовиховання особистості.

Формування у студентів навичок самоорганізації здійснювалось методом групового тренінгу-рефлексії «Треба, хочу, зможу, буду». Під час проведення тренінгу студенти мали можливість усвідомити, що навчання та вдосконалення диригентсько-хорової підготовки у ВНЗ України необхідне не лише для фахового зростання, а й для подальшого розвитку, життя та майбутнього загалом. Адже кожен із досліджуваних обрав професію вчителя музики, яку здобуває не перший рік. На другому етапі тренінгового заняття студенти усвідомили, що їх діяльність на даному етапі навчання є не просто необхідною чи неминучою, але й бажаною справою, проміжною метою в житті, тим, до чого студенти із захопленням та жагою наближаються протягом значного періоду свого життя (особливо ті досліджувані, які мали попередню музичну освіту: музичну школу, музичне училище) і планують надалі працювати в обраній сфері (або навіть вже працюють). На наступному етапі третьокурсники усвідомили, що володіють багатьма здібностями в сфері диригентсько-хорової підготовки (деякими краще, деякі ще необхідно розвивати), але головним стало те, що студенти здобули тверду впевненість в тому, що зможуть досягти бажаних цілей та виконати пос-

тавлені завдання. Заключним етапом тренінгу було те, що студенти мали можливість спланувати свою подальшу діяльність і сказати собі «буду», виконуючи впевнені кроки до здійснення мети. В процесі проведення тренінгу студенти змогли зрозуміти які саме якості їм необхідні для майбутньої професії, мали можливість визначити та визнати свої найменш слабкі сторони, пов'язані із вокально-хоровим виконавством. Також під час тренінгового заняття студенти мали можливість дізнатися більше один про одного та про свої власні позитивні риси.

Початок будь-якої справи потребує відваги і впевненості у власних силах. Формування у студентів таких якостей забезпечувалось мотиваційними методами самоудосконалення.

Оволодіння студентами експериментальної групи методиками самоудосконалення й тренінгів фахового зростання, було спрямоване на їх подальше застосування у процесі диригентсько-хорового навчання протягом усіх етапів формувального експерименту.

З метою визначення дієвості розробленої експериментальної методики формування мотиваційного-цілеспрямованого компоненту, після першого – мотиваційного-організаційного етапу формувального експерименту, було проведено проміжне діагностування показників зазначеного компоненту за методикою констатувального експерименту.

Порівнюючи результати обох досліджуваних груп, можемо констатувати, що у результаті впровадження експериментальної методики, значно підвищився відсоток студентів експериментальної групи із високим рівнем сформованості мотиваційно-цілеспрямованого компоненту диригентсько-хорової компетентності майбутнього вчителя музики у процесі педагогічної практики. Зріс також відсоток студентів середнього рівня (з 40,6% до 46,9%), на 18,8% зменшилась кількість студентів низького рівня. Результати діагностичного зрізу студентів контрольної групи не зазнали змін. Керуючись даними проміжного зрізу було встановлено ефективність експериментальної методики першого етапу формувального експерименту, що дало можливість перейти до проведення наступних етапів.

Список використаних джерел

1. Василенко Л.М. Взаємодія вокального і методичного компонентів у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя музики: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – теорія та методика навчання (музика) / Л. М. Василенко. – К., 2003. — 21 с.
2. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти / А.В. Козир. – К.: НПУ, 2008. – 380 с.
3. Орлов В.Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: [Монографія] / Валерій Федорович Орлов / за заг. ред. І.А. Зязюна. — К.: Наукова думка, 2003. — 263, [12] с.

4. Отич О.М. Мистецтво у змісті професійно-педагогічної освіти / О.М.Отич //Професійна освіта: педагогіка і психологія: українсько-польський щорічник за ред. Н.Ничкало та ін. – Київ-Ченстохова, 2003. – Вип. 4. – С. 489-499.
5. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін): [монографія] / Г.М. Падалка. – К.: Освіта України, 2008. — 272, [1] с.
6. Ростовський О.Я. Педагогічні основи керування процесом музичного сприймання школярів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук: спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / О.Я. Ростовський. — К., 1993. — 48 с.
7. Теорія та методика мистецької освіти. Наукова школа Г. М. Падалки. Колективна монографія / під наук. ред. А. В. Козир. – Вид. друге, допов. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 402 с.
8. Топчієва І.О. Принципи евристичного навчання майбутніх учителів музики / І. Топчієва // Вісник ЛНУ імені Т.Г. Шевченка. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Т.Г. Шевченка», 2011. – № 17 (218), ч. II. – С. 157-163.
9. Щолокова О.П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя [монографія] / О.П. Щолокова; Укр. Держ. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К., 1996. – 172 с.

References

1. Vasylenko L.M. Vzayemodiya vokal'noho i metodychnoho komponentiv u protsesi profesynoyi pidhotovky maybutn'oho vchytelya muzyky: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.02 – teoriya ta metodyka navchannya (muzyka) /L. M. Vasylenko. – K., 2003. — 21 s.
2. Kozyr A.V. Profesynna maysternist' uchyteliv muzyky: teoriya i praktyka formuvannya v systemi bahatorivnevoyi osvity / A.V. Kozyr. – K.: NPU, 2008. – 380 s.
3. Orlov V.F. Profesynne stanovlennya maybutnikh vchyteliv mystets'kykh dystsyplin: teoriya i tekhnolohiya: [Monohrafiya] /Valeriy Fedorovych Orlov /za zah. red. I.A.Zyazyuna. — K.: Naukova dumka, 2003. — 263, [12] s.;
4. Otych O.M. Mystetstvo u zmisti profesynno-pedahohichnoyi osvity / O.M.Otych //Profesynna osvita: pedahohika i psykholohiya: ukraiyins'ko-pol's'ky shchorichnyk za red. N.Nychkalo ta in. – Kyviv-Chenstokhova, 2003. – Vyp. 4. – S. 489-499.
5. Padalka H.M. Pedahohika mystetstva (Teoriya i metodyka vykladannya mystets'kykh dystsyplin): [monohrafiya] / H.M. Padalka. – K.: Osvita Ukrainy, 2008. — 272, [1] s.
6. Rostovs'kyi O.YA. Pedahohichni osnovy keruvannya protsesom muzychnoho spryumannya shkolyariv: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya d-ra ped. nauk: spets. 13.00.01 «Teoriya ta istoriya pedahohiky» / O.YA. Rostovs'kyi. — K., 1993. — 48 s.
7. Teoriya ta metodyka mystets'koyi osvity. Naukova shkola H. M. Padalky. Kolektyvna monohrafiya / Pid nauk. red. A. V. Kozyr. – Vyd. druhe, dopov. – K.: NPU imeni M.P. Drahomanova, 2011. – 402 s.
8. Topchiyeva I.O. Pryntsypy evrystychnoho navchannya maybutnikh uchyteliv muzyky / I. Topchiyeva //Visnyk LNU imeni T.H. Shevchenka. – Luhans'k: DZ «LNU imeni T.H. Shevchenka», 2011. – № 17 (218), ch. II. – S. 157-163.
9. Shcholokova O.P. Osnovy profesynnoyi khudozhn'o-estetychnoyi pidhotovky maybutn'oho vchytelya [monohrafiya] / O.P. Shcholokova; Ukr. Derzh. ped. un-t imeni M.P. Drahomanova. – K., 1996. – 172 s.

Чинчева Л. Поэтапная методика формирования дирижерско-хоровой компетентности будущего учителя музыки в процессе педагогической практики

В статье рассматривается поэтапная методика дирижерско-хоровой компетентности, осуществлен анализ результатов проведения констатирующего этапа опытно-экспериментальной работы по состоянию сформированности дирижерско-хоровой компетентности будущего учителя музыки в процессе педагогической практики.

Ключевые слова: дирижерско-хоровая компетентность, диагностика, педагогическая практика.

Chincheva L. Phased method of forming the conductor-choral competence of the future music teacher in the process of pedagogical practice

The article deals with the step-by-step method of conductor-choral competence, analyzes the results of conducting the ascertaining stage of experimental work on the state of formation of the conductor-choir competence of the future music teacher in the process of pedagogical practice.

Key words: conducting-choral competence, diagnostics, pedagogical practice.

Стаття надійшла до редколегії 12.05.2018